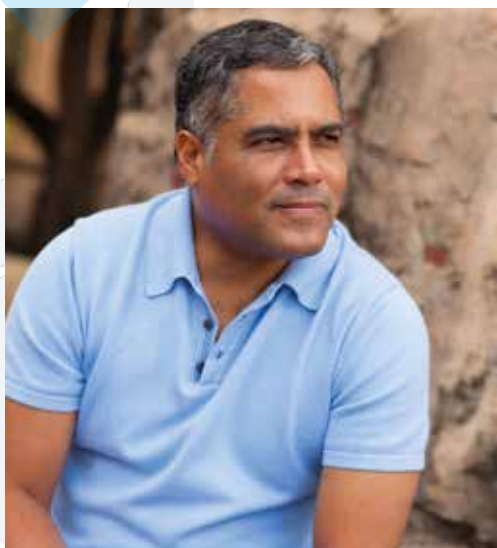

Inhoud

Inleiding.....	4
Hoofdstuk 1	Het ontstaan van de rechten 6
Hoofdstuk 2	De belangrijkste rechten.....12
Onderwerp 1	Gelijkheid.....13
	De rechten van Tim..... 14
Onderwerp 2	Toegankelijkheid.....17
	De rechten van Elvira..... 18
Onderwerp 3	Bescherming.....23
	De rechten van Jacco..... 24
	De rechten van Rebecca..... 26
Onderwerp 4	Wonen en gezin..... 29
	De rechten van Rachida..... 30
Onderwerp 5	Meedoen en zelf kiezen.....33
	De rechten van Lonneke..... 34
Onderwerp 6	School en werk.....37
	De rechten van Herman..... 38
Onderwerp 7	Gezondheid..... 43
Onderwerp 8	Sport en vrije tijd..... 45
	De rechten van Lorenzo.....46

Inleiding

Gehandicapten worden niet altijd gelijk behandeld.

Dit boek gaat over de rechten van mensen met een handicap. Elk mens ter wereld heeft rechten. Bijvoorbeeld het recht op je eigen mening. Of het recht om te gaan en staan waar je wilt. Deze mensenrechten gelden óók voor mensen met een handicap.

Verdrag

Toch worden gehandicapten niet altijd gelijk behandeld. Daarom zijn er voor deze groep aparte rechten gemaakt. Die rechten zijn vastgelegd in een verdrag.

Nederland

Het verdrag is belangrijk. Want er is nog veel mis met de rechten van gehandicapten. Ook in Nederland! Zo kunnen sommige kinderen met een handicap niet naar school. En veel mensen met een handicap zijn werkloos. Omdat werkgevers bang zijn om iemand met een beperking aan te nemen. Reizen met het openbaar vervoer is in Nederland vaak ook lastig als je een beperking hebt.

Regering

Lang niet alle gehandicapten weten dat ze bepaalde rechten hebben. Wist jij bijvoorbeeld dat iemand met een verstandelijke handicap recht heeft op informatie in begrijpelijke taal? Of dat je het recht hebt om te sporten, óók als je een beperking hebt? En dat je recht hebt op hulp bij het vinden van een baan? De regering, bedrijven en verenigingen moeten er samen voor zorgen dat al jouw rechten worden nageleefd.

Geen moeilijke woorden

In dit boek lees je meer over de rechten van gehandicapten. Wij leggen alle belangrijke regels uit het gehandicaptenverdrag aan je uit. Met voorbeelden en foto's. Maar zonder moeilijke woorden of lange zinnen. Zo begrijp je precies wat jouw rechten zijn. Want daar heb je dus recht op!

Wist jij dat je recht hebt op hulp bij het vinden van een baan?

Het ontstaan van de rechten

**Elk mens op aarde heeft rechten.
Die rechten noemen we mensenrechten.
Het zijn regels en afspraken over
belangrijke onderwerpen waarmee
iedereen tijdens zijn leven te maken krijgt.
Ze gaan bijvoorbeeld over gelijkheid,
vrijheid en veiligheid.**

Verenigde Naties

Mensenrechten zijn bedacht en opgeschreven door de Verenigde Naties (VN). De VN is een organisatie die in 1945 is opgericht. Bijna alle landen van de wereld zijn lid van de VN. Ze werken samen en maken afspraken met elkaar. Afspraken waaraan elk land zich moet houden. Bijvoorbeeld over veiligheid, handel en rechten.

Verklaring

In 1948 werden de belangrijkste mensenrechten door de VN op papier gezet. In de *Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens*. Deze rechten moeten ervoor zorgen dat ieder mens een goed leven kan leiden. Ze beschermen mensen tegen de macht van de regering. In de verklaring staat bijvoorbeeld dat je vrijheid van meningsuiting hebt. En dat discriminatie verboden is. En dat je het recht hebt om te stemmen. De verklaring is door alle landen ter wereld ondertekend. De meeste landen hebben de verklaring ook overgenomen in hun eigen wet.

Extra bescherming

Later is de *Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens* verder uitgewerkt. Er kwamen speciale verdragen bij. Omdat de verklaring voor bepaalde groepen niet voldoende was. Groepen die extra bescherming nodig hebben, zoals vrouwen en kinderen.

De verklaring is door alle landen ter wereld ondertekend.

Arm

Ook mensen met een beperking hebben extra bescherming nodig. Want uit onderzoek blijkt dat zij vaker worden buitengesloten en gediscrimineerd. Gehandicapten zijn vaker arm, en worden vaker slachtoffer van misbruik. Daarom is er voor hen ook een apart verdrag: het *Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap*. Dit verdrag bestaat nog niet zo lang. Het is in 2006 geschreven. Er staan 50 regels in die ervoor moeten zorgen dat gehandicapten overal ter wereld een goed leven hebben.

Handicap

In de wereld zijn veel gehandicapten: 650 miljoen! Dat kunnen mensen met een lichamelijke handicap zijn, die bijvoorbeeld niet kunnen lopen of zien. Maar ook mensen met een psychische handicap,

zoals autisme. En mensen met een verstandelijke handicap, zoals het syndroom van Down. Voor al deze mensen is het *Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap*.

Beloven

Sinds 2006 hebben al meer dan 120 landen het gehandicaptenverdrag ondertekend. De regeringen van deze landen beloven dat ze zich aan alle regels zullen houden. Niet alleen de regering moet zich aan de regels van het verdrag houden. Ook bedrijven, scholen en organisaties.

Geld

Begin 2016 werd bekend dat ook Nederland meedoet aan het gehandicaptenverdrag. De regering heeft tien jaar over dit besluit gedaan. Dat komt omdat aanpassingen tijd en geld kosten. Bijvoorbeeld om meer gebouwen toegankelijk te maken voor mensen met een beperking. Daarom heeft de regering besloten de aanpassingen in stapjes te doen. En dus niet alles in één keer.

Controle

Een speciale commissie van de VN controleert of landen zich aan de regels houden. Elke vier jaar moeten deelnemende landen een rapport schrijven over wat ze hebben gedaan voor de rechten van mensen met een handicap.

In de hele wereld zijn 650 miljoen gehandicapten.

In Nederland heeft vijftien procent van de inwoners één of meer beperkingen.

Overtreden landen de regels in het verdrag? Dan kan de VN geen straf uitdelen. Maar de VN schrijft wel een negatief verslag. Dat gaat de hele wereld over. En dat is heel slechte reclame voor een land!

Mis

Veel landen doen dus mee aan het gehandicaptenverdrag. Maar dat wil nog niet zeggen dat ze zich aan hun belofte houden. Er is nog heel veel mis met gehandicaptenrechten in de wereld. Miljoenen gehandicapte kinderen gaan bijvoorbeeld niet naar school. En er leven nog altijd mensen met een beperking op straat. Omdat ze niet kunnen werken om geld te verdienen. En geen uitkering krijgen.

Nederland

In Nederland heeft vijftien procent van de inwoners één of meer beperkingen. Er is voor hen al veel geregeld. Zo zijn er uitkeringen voor gehandicapten die niet kunnen werken. En zijn veel gebouwen aangepast voor mensen met een handicap. Toch is er ook in Nederland nog veel mis met de rechten van

gehandicaptten. Veel gehandicaptten kunnen niet altijd meedoen in de Nederlandse samenleving. Omdat ze dingen niet begrijpen bijvoorbeeld. Of omdat ze niet zelfstandig kunnen wonen, werken, reizen of boodschappen doen. Ook in Nederland kan er dus veel worden verbeterd als het gaat om de rechten van mensen met een beperking.

Organisaties

Er zijn veel organisaties die zich inzetten voor de rechten van gehandicaptten. Zij proberen de levens van gehandicaptten over de hele wereld te verbeteren. Ook controleren ze hoe landen omgaan met mensen met een beperking. En of ze zich aan de regels van het gehandicapttenverdrag houden. Gaat het mis? Dan schrijven ze daar rapporten over. Ze proberen regeringen aan te sporen om de gehandicapttenrechten serieus te nemen. Een voorbeeld van zo'n organisatie in Nederland is Ieder(in).

Er zijn veel organisaties die zich inzetten voor de rechten van gehandicaptten.

De belangrijkste rechten

In het *Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap* staan vijftig afspraken. Die gaan over verschillende onderwerpen waarmee gehandicapten te maken krijgen. Hieronder lees je meer over de belangrijkste onderwerpen en afspraken uit het verdrag.

> GELIJKHEID

In het verdrag staat dat iedereen gelijk is. Mensen met een handicap moeten dus precies hetzelfde worden behandeld als mensen zonder handicap. Ze mogen niet worden gediscrimineerd.

>> Aanpassingen

Mensen met een handicap moeten meedoen in de samenleving. Net als mensen zonder handicap. Om deze gelijkheid mogelijk te maken, zijn soms aanpassingen nodig. De regering moet zorgen voor de juiste aanpassingen. Hierbij kun je bijvoorbeeld denken aan het toegankelijk maken van openbare gebouwen. Zoals een kerk of een bibliotheek. Door een lift te installeren. Of drempels weg te halen. Zodat ook mensen met een beperking naar binnen kunnen.

>> Melden

Worden gehandicapt en toch gediscrimineerd of uitgesloten? Dan moeten zij dit kunnen melden, zo staat in het verdrag. De regering moet deze melding serieus nemen en onderzoeken. Bijvoorbeeld als je wordt afgewezen voor een baan omdat je in een rolstoel zit. Je kunt dan een melding doen bij een antidiscriminatiebureau. Of aangifte doen bij de politie.

De rechten van ...

Tim

Onderwerp Gelijkheid, geen discriminatie
Afspraak Het recht om niet te worden gediscrimineerd of buitengesloten. (Artikel 5)

Tim (32 jaar) heeft een lichte verstandelijke beperking. Hij werkt nu drie jaar in de kantine van een verzorgingshuis. Daar helpt hij de koks in de keuken. Hij verkoopt broodjes en maakt schoon.

Tim heeft het erg naar zijn zin op zijn werk. Hij kan het heel goed vinden met zijn collega's. Sinds kort heeft Tim een nieuwe bazin. Zij besluit om één keer per maand een personeelsvergadering te houden. Tot zijn verbazing wordt Tim niet uitgenodigd voor de vergadering. Terwijl al zijn collega's wel gaan.

Tim vraagt aan zijn bazin of hij ook bij de vergadering mag zijn. Maar dat is niet nodig, zegt ze. 'Jij kan niet volgen en begrijpen wat er wordt besproken.'

Buitengesloten

Tim is boos, hij voelt zich gediscrimineerd. Na lang twijfelen vraagt hij een gesprek aan met zijn bazin. Hij vertelt haar dat ze hem niet mag buitensluiten vanwege zijn beperking. En dat hij het recht heeft om ook bij de personeelsvergadering te zijn. Zijn bazin geeft hem gelijk. 'Ik heb je onderschat', zegt ze. 'Dat had ik niet mogen doen.' Tim is opgelucht.

>> **Voorkomen**

De regering moet discriminatie van gehandicapten dus aanpakken. In het verdrag staat ook dat de regering discriminatie van gehandicapten moet voorkomen. Veel mensen hebben nog steeds vooroordelen over mensen met een beperking. En daar moet de regering iets aan doen. Door bijvoorbeeld campagne te voeren tegen discriminatie. Met spotjes op de radio en de televisie. De regering moet ook zorgen voor goede voorlichting op scholen. Zo leren kinderen dat je mensen met een handicap niet mag pesten. En niet mag buitensluiten.

>> **Media**

In het verdrag staat dat mensen met een handicap in de media te zien moeten zijn. Dus op tv, of in de krant. En dan niet om iets te vertellen over hun beperking. Maar over hun talent of deskundigheid! Bijvoorbeeld een blinde bioloog die bij *De Wereld Draait Door* iets vertelt over vogels in Nederland. Hij is toevallig blind. Maar hij is op tv omdat hij bioloog is. Of wat dacht je van een acteur met downsyndroom, die in *Goede Tijden, Slechte Tijden* speelt? Zo leert iedereen om naar de persoon zelf te kijken. En niet naar zijn of haar handicap.

Veel mensen hebben nog steeds vooroordelen over mensen met een beperking.

Wat dacht je van een acteur met downsyndroom, die in *Goede Tijden, Slechte Tijden* speelt?